

กต. 50/91

๕๖๔ นพ. ๖

073

เรื่องฝรั่งเศษขอต่อสายโทรคมนาคมและโทรศัพทการบ้านทวยติดต่อกับเชียงเก็น

๕ พ.ศ. ๒๔๖๐-๒๔๖๑ ๖

กรมโศกนาฏกรรม
กระทรวงมหาดไทย
ในคดีอาญา

ที่ ๑๓๑๑๖๖๑

ศาลาว่าการต่างประเทศ

วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๔๖๐

แจ้งความมายัง มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาวงษาอนุประพัทธ์
เสนาบดี กระทรวงคมนาคม

ด้วย นาย เบี้ย เลอเฟอว์ ปองทาลีศ อรรถราชทูตฝรั่งเศส
มีหนังสือมาลงวันที่ ๒๗ เดือนนี้ว่า ในเวลาที่เขาไปอยู่ที่เมืองไซร่งอน
เมื่อเร็ว ๆ นั้น เจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสได้ผูกแนะนำถึงเรื่องประโยชน์
ที่พึงจะมีขึ้นถ้าได้ก่อสร้างโทรเลขแลโทรศัพท์ จากออฟฟิศโทรเลข
ฝรั่งเศส ที่บ้านห้วยชายกับเมือง ~~เชียงใหม่~~ ~~เห็นจะเป็นเชียงใหม่~~
แลเชียงใหม่ของ อรรถราชทูตฝรั่งเศส จึงขอให้ ~~ผู้~~ ^{เจ้า} ~~กับ~~ ^{หน้าที่} ~~เจ้า~~ ^{ที่} ~~ที่~~ ^ๆ ~~เกี่ยว~~
ข้องกับการนี้ ว่าถ้ามีสายโทรเลขแลโทรศัพท์ที่ติดต่อกันได้แล้วจะเป็น
ประโยชน์ด้วยกันทั้ง ๒ ฝ่ายมาก มีความแจ้งอยู่ในสำเนาคำแปล
หนังสืออรรถราชทูตฝรั่งเศสที่ส่งมานี้แล้ว เพื่อเจ้าคุณจะได้พิจารณา
เมื่อเห็นสมควรประการใดแล้วชี้แจงไปให้ทราบด้วย จะได้อบรมเขา
ไปตามเวลาอันสมควร

ข้าพเจ้าขอแสดงความนับถืออย่างยิ่งมายังเจ้าคุณ

[Handwritten signature]

100/131/10/1/1/1/1/1

กระทรวงการต่างประเทศ

วันที่ ๒๒ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๐.

ทูล ทานคำรศักดิ์ดำรง ทรงทราบ/

เมื่อวานนี้กระหม่อมได้ร่างหนังสือถึงทูล
ฝรั่งเศสฉบับ ๑ เรื่องต่อสายโทรเลขระหว่างเมืองเชียงราย -
เชียงทอง - แดบ้านห้วยทราย เขตฝรั่งเศส ทูลเกล้าฯ
ถวายทอดพระเนตรเสร็จแล้ว วันนี้ได้เห็นพระกระแสร์
ว่าฝรั่งเศสควรจะทำสายข้ามลำน้ำโขง เพราะเขาถือว่า
แม่น้ำโขงเป็นเขตแดนฝรั่งเศส กระหม่อมได้ตรวจดู
สัญญา ค.ศ. ๑๘๙๓ ข้อ ๑ แล้ว เห็นมีความแต่เพียงว่า
รัฐบาลสยามยอมละอำนาจเหนือดินแดนบนฝั่งซ้ายของแม่
น้ำโขงแถบนเกาะในแม่น้ำนั้น เข้าใจว่าตามธรรมเนียมระหว่าง
ประเทศทางน้ำลึก (Thalweg) ของแม่โขงยังเป็นพรหมแดน
ระหว่างกรุงสยามกับฝรั่งเศสอยู่ ข้อนี้พึงแลเห็นได้ใน
สัญญาฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๙๐๔ ข้อ ๑ ทรกปลาย มีความว่า
แม่น้ำโขงยังเป็นเขตแดนของกรุงสยามอยู่ จริงอยู่แม่
น้ำโขงทั้งสองฝั่งเป็นแม่น้ำฝรั่งเศสแล้ว ในตอนที่ผ่านหลวง
พระบาง แต่ตรงเชียงทองนั้นเลยหลวงพระบางออกมา
แล้ว ต้องถือว่าแม่น้ำโขงยังเป็นเขตแดนอยู่ เกาะ
ตรงนี้พรหมแดนของสยามอยู่ทางน้ำลึกของแม่โขง หรือถ้ามี
เกาะก็อยู่ที่เส้นกลางระหว่างเกาะแลฝั่งขวา

ตามที่ทรงแก้ไขร่างของกระหม่อมนั้น

นี่คงจะไม่เกิดขึ้น เพราะว่าคำว่า arrange นั้นกว้างมาก
 แต่ถ้ามามีถึงขนาดมาให้เขาจัดแจงให้ฝรั่งเศษต่อสายข้าม
 แม่น้ำโขงให้ตลอดแล้ว ฝรั่งเศษมิได้ขังใดหรือภายหลังว่า
 เราได้ยอมแล้วว่าลำน้ำโขงเป็นของฝรั่งเศษ ^{ใน ๕} + ฝรั่งต่อสาย
 ตลอดลำน้ำ กระทบรู้สึกเฉียดใจเช่นนี้ จึงทูลมาให้
 ทรงทราบ ถ้าทรงรู้สึกว่าความคิดเช่นนี้มีมูลพอฟังได้ จะ
 ช่วยกราบทูลสมเด็จพระเสนาบดีประธานได้ จะเป็นพระเดช
 พระคุณมาก

ควรมีควรแล้วแต่จะทรงโปรด

บ.๒๖๒ เจ้าพระยาสุรสีห์

ซึ่งทูลเกล้าฯ ถวายเมื่อวันเสาร์ที่ ๒๒ เดือนสิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๖๒
 ที่กรุงเทพฯ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
 เสด็จประทับที่วังปารวราช กรุงเทพมหานคร

ข้าพระพุทธเจ้าขอเรียนว่า ข้าพระพุทธเจ้าได้ทูลเกล้าฯ ถวาย
 เสนอเรื่องขอพระราชทานพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีผู้ไป
 ปฏิบัติหน้าที่แทนข้าพระพุทธเจ้าที่ต่างประเทศในตำแหน่ง
 ที่ว่างลงของข้าพระพุทธเจ้า ซึ่งบัดนี้ข้าพระพุทธเจ้าได้
 เสด็จไปปฏิบัติหน้าที่ที่ต่างประเทศแล้ว

ขอเรียนว่า ข้าพระพุทธเจ้าได้ทูลเกล้าฯ ถวาย
 เสนอเรื่องขอพระราชทานพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีผู้ไป
 ปฏิบัติหน้าที่แทนข้าพระพุทธเจ้าที่ต่างประเทศในตำแหน่ง
 ที่ว่างลงของข้าพระพุทธเจ้า ซึ่งบัดนี้ข้าพระพุทธเจ้าได้
 เสด็จไปปฏิบัติหน้าที่ที่ต่างประเทศแล้ว

ขอเรียนว่า ข้าพระพุทธเจ้าได้ทูลเกล้าฯ ถวาย
 เสนอเรื่องขอพระราชทานพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีผู้ไป
 ปฏิบัติหน้าที่แทนข้าพระพุทธเจ้าที่ต่างประเทศในตำแหน่ง
 ที่ว่างลงของข้าพระพุทธเจ้า ซึ่งบัดนี้ข้าพระพุทธเจ้าได้
 เสด็จไปปฏิบัติหน้าที่ที่ต่างประเทศแล้ว

ที่ ๑/๗๓๑

กระทรวงคมนาคม

วันที่ ๓ พฤษภาคม พระพุทธเจ้าทรง ๒๔๖๑
มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาวงษาอนุประสิทธิ์ เสด็จนามที่
กระทรวงคมนาคม กราบทูล มหาอำมาตย์เอก สมเด็จพระเจ้า
บรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ เสด็จนามที่กระทรวง
ต่างประเทศ กราบฝ่าพระบาท

ตามลายพระหัตถ์ที่ ๑๘/๑๔๕๘ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์
พ.ศ. ๒๔๖๐ โปรดประทานผ้าเนาหนึ่งผืนคู่ฝรั่งเศษ แดงความ
ป็นที่ในการที่รัฐบาลสยามไปตกลงสร้างสายโทร เลขระหว่างบ้าน
หวายทรายแฉะ เชียงราย ยานทาง เชียงของ ไปยังข้าพระศุขเจ้านั้น

บัดนี้ ข้าพระศุขเจ้านั้นมีรายงานของกรมไปรษณีย์
โทร เลขชี้แจงว่า การขอมแปลงเส้นสายโทร ที่ทำเป็นสายโทร
เลขระหว่าง เชียงของแฉะ เชียงราย เพื่อให้ติดต่อกับที่ทำการโทร เลข
ของฝ่ายฝรั่งเศษที่บ้านหวายทรายนั้น ทางฝ่ายเราได้ทำสำเร็จถึง
เชียงใหม่พร้อมที่จะเชื่อม——— สดกั้มที่ทำการโทร เลขที่บ้านหวาย
ทรายของฝ่ายฝรั่งเศษนั้นแต่วันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. นี้แล้ว กรม
ไปรษณีย์โทร เลขได้มีหนังสือเรื่องทำสายโทร เลขระหว่างบ้านหวาย
ทรายกับ เชียงราย แฉะการที่จะเชื่อมติดต่อกันในตอนข้ามแม่น้ำโขง
มณฑลไปยังอธิบดีกรมไปรษณีย์โทร เลขชานฉะ คงผ้าเนาหนึ่งผืนได้
คอมซึ่ง โปรดถวายมาพร้อมกันนี้ด้วย ๒ ฉบับด้วยแล้ว.

ควรที่ควรแล้วแต่จะโปรดเกล้าฯ

(Handwritten signature)

๑
ฉ.พ.
น.พ.ท.
๒๕

ศาลฎีกาชั้นต้น

คดี ๑๐ ม.ค. ๖๑

คดี ๑๑๑๑๑๑

ที่ ๑๑๑๑๑๑

กระทรวงคมนาคม

วันที่ ๑๐ มกราคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๑

มหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาวงษาอนุประสิทธิ์ เสนาบดี
กระทรวงคมนาคม กราบทูล มหาอำมาตย์เอก สมเด็จพระเจ้า
บรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ เสนาบดีกระทรวง
การต่างประเทศ ทราบฝ่าพระบาท

ตามลายพระหัตถ์ฉบับที่ ๒/๑๑๑๑๑ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม
พ.ศ.นี้ ประทานสำเนาหนังสือทุกฝรั่ง เลขเรื่องสายโทร เลขระ
หวางมาช่วยเหลือชายกับเชียงแสนเชียงราย ว่าเจ้านาที่ทั้ง ๒ ฝ่าย
ได้ตกลงกันแล้วที่จะจัดการต่อสายเชื่อมกัน ความอีกหลายประการ
แจ้งอยู่ในลายพระหัตถ์นั้นแล้ว

บัดนี้ได้รับรายงานกรมไปรษณีย์โทรเลขว่า เจ้าพนักงาน
ฝ่ายสยามได้ทำการเชื่อมสายติดต่อกับสายโทร เลขของฝ่ายฝรั่ง เลข
แล้วเสร็จ และใช้ทำการรับส่งโทร เลขถึงกันได้แต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม
ค.ศ. ๒๔๖๑ แล้ว

ควรพิจารณาแล้วแต่จะโปรดเกล้า ฯ

Signature

มี, สิมพ์

ท. ทาน

ท. วจ

๒

